

ARXIUS

B U T L L E T Í D E L

N Ú M E R O 4 1

*Je fentó l'an
dell enqua
fols dellas
Lo arxum
quata fols
que no juze*

S E R V E I D ' A R X I U S

P R I M A V E R A D E 2 0 0 4

Durant molts anys una part substancial del col·lectiu dels arxivers catalans hem denunciat amb èmfasi allò que enteníem que eren les mancances més notables de l'àmbit dels arxius a Catalunya. I gairebé tots coincidíem en plantejar dues reivindicacions al Govern català que valoràvem com a prioritàries: una proposta d'actuació engrescadora que potenciés l'immens esforç que es duia a terme des d'altres administracions i des del propi sector professional i, sobretot, més ambició en les seves polítiques per tal que els arxius assolissin el lloc que els pertoca a l'administració i a la societat.

Ara, encara en ple procés de conèixer de manera precisa l'estat real de les potencialitats i els dèficits heretats, podem avançar alguns dels temes pendents on més caldrà incidir en aquests propers anys. En primer lloc, i de manera prioritària, hem engegat ja el desplegament de la Llei 10/2001, d'arxius i documents, de manera que a curt termini haurem assolit de repensar la composició i funció del Consell Nacional d'Arxius, actualitzar les funcions de la Comissió Nacional d'Accés i Avaluació de la Documentació i posar les bases per a la formulació del registre, el mapa i l'inventari d'arxius en el marc de la formalització del Sistema d'Arxius de Catalunya. Segonament, caldrà prestar una especial atenció a dos sectors claus per a un desenvolupament dinàmic i integrador dels arxius de la Generalitat; ens estem referint als arxius Comarcals i als arxius Centrals de les Conselleries. En ambdós casos, a banda de redreçar la situació i superar els dèficits de personal i mitjans que arrossega, caldrà treballar estretament amb els altres agents implicats (ajuntaments, consells comarcals, conselleries) per tal de provocar un efecte multiplicador i sinèrgic.

També caldrà millorar el suport als

QÜESTIONS DE TREBALL

UN DECÀLEG PER A LA PARTICIPACIÓ

municipis, de manera que augmentin significativament els imports dels ajuts directes per a la descripció de fons i també reivindicar la inserció d'aquests arxius, en tant que equipaments públics bàsics, en el Pla d'Obres i Serveis de Catalunya. Val a dir que la recent inclusió dels arxius en el Pla d'Equipaments Bàsics Territorials de Catalunya (PETC) mitjançant la validació d'uns estàndards és ja un pas endavant en el reconeixement de la funció social dels arxius i de la necessitat d'atorgar-los un suport institucional.

Quant a l'Arxiu Nacional, el seu paper s'haurà d'acréixer en la mesura que es vagin resolent dos temes fins ara ajornats en les negociacions amb el

Ministeri de Cultura: la construcció de l'Arxiu Històric de Barcelona i la constitució del Patronat de l'Arxiu de la Corona d'Aragó.

Fomentar una major implicació amb el teixit associatiu i amb les institucions relacionades amb els arxius són també uns objectius indefugibles. En aquest sentit, refermem el nostre compromís de convertir l'Associació d'Arxivers de Catalunya en un interlocutor privilegiat i atorgar un efectiu suport a l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents, que enguany assoleix la fita de treure la primera promoció de Graduats Superiors. En darrer terme, el retorn dels documents de Salamanca és una reivindicació assumida plenament pel Govern català i sobre el qual ja s'han iniciat les primeres negociacions amb les instàncies polítiques pertinents.

Des de la recentment creada Subdirecció General d'Arxius voldríem contribuir a fer realitat aquestes i moltes altres reivindicacions que per manca d'espai no podem explicitar i, sobretot, ens agradaria poder-les assolir amb la participació efectiva de tot el

S U M A R I

QÜESTIONS DE TREBALL

Un decàleg per a la participació

Pergamins monacals catalans trobats per Mark Mersiowsky, de la institució Monumenta Germaniae Historica

CRÒNICA

AGENDA

NOUS FONDS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIUS

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIUS

BIBLIOGRAFIA

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

col·lectiu professional. En aquests moments estem formulant les primeres propostes d'un pla d'actuació per als anys 2004-2007 i ens agradaria que esdevingués un procés obert, transparent i participatiu. Al llarg del mes de juny procedirem a consultar al sector professional implicat i, molt especialment, l'Associació d'Arxivers de Catalunya, de manera que aquest pla d'actuació reculli els suggeriments dels professionals i esdevingui un instrument que permeti planificar i executar els programes i projectes que considerem prioritaris.

Com a primera informació bàsica, cal tenir present que pensem en un decàleg de grans temes a desenvolupar, i que a grans trets es concreten en: remodelació de l'estructura organitzativa, formalització del sistema d'arxius, desplegament de la llei d'arxius i documents, millores en la gestió de la informació dins de l'administració, impuls de les tecnologies de la informació i la comunicació, potenciació de les infraestructures i serveis, projecció dels arxius a la societat, foment de la recerca, projecció internacional de l'arxivística catalana i cooperació amb altres administracions. En aquests moments comptem amb un primer document que desenvolupa aquests grans blocs i que anirem presentant seqüencialment al col·lectiu professional.

Ens il·lusiona començar aquesta nova etapa amb la convicció que, malgrat les dificultats amb què ben segur ens trobarem, comptem amb el suport d'uns professionals que han demostrat al llarg dels anys una dedicació i un dinamisme que ha esdevingut el factor decisiu dels limitats avenços que ha experimentat el nostre sector. Confiam des del Govern de la Generalitat a estimular la vostra participació i complicitat i contribuir al reconeixement social del paper dels arxius i dels arxivers.

RAMON ALBERCH I FUGUERAS
Subdirector General d'Arxius
E-mail: arxius.cultura@gencat.net

ARXIU. Butlletí del Servei d'Arxius

Edita	Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
Redacció	Servei d'Arxius, carrer Portaferrissa, 1, 08002 Barcelona
A/e.	arxius.cultura@gencat.net http://cultura.gencat.net/arxius
Coordinació	R. Planes i Albets, A. Magrinyà i Rull
Tipografia	Fotocomposició Merit, SCCL
Impressió	Printing Súrria, SL
Tiratge	2.500 exemplars
Dipòsit legal	B-17.466-93
ISSN	1133-3774

A LA RECERCA DELS DOCUMENTS PERDUTS. PERGAMINS DOCUMENTALS DE FONDS MONACALS CATALANS TROBATS PER MARK MERSIOWSKY, DE LA INSTITUCIÓ MONUMENTA GERMANIAE HISTORICA

És ben coneguda la dispersió que ha sofert una part important de documents pertanyents a monestirs benedictins catalans que foren suprimits arran de les reformes polítiques dels períodes de règim liberal del segle XIX. Concretament, una gran quantitat de pergamins documentals dels segles X i XI dels fons monàstics que es conservaven o ingressaren a Sant Pau del Camp, a Barcelona, durant el primer terç del segle XIX, passaren a mans d'antiquaris i de col·leccionistes. El 1822 i sobretot a partir de 1835, ingressaren a l'Arxiu Reial de Barcelona (ARB o ACA) uns pocs fons monacals en compliment de reials decrets que ho disposaven així per a tots els fons que pertanyien a les cases benedictines dissoltes de la Congregació Claustral Tarraconense i Cesa-raugustana.

Val a dir que els fons recollits per l'ARB entre 1822 i 1845 provenien directament dels monestirs i de la seu de la Congregació benedictina a Sant Pau del Camp, i gràcies als esforços del director de l'Arxiu Reial, Pròsper de Bofarull, i de la bona voluntat de monjos com Roc d'Olzinelles, darrer arxiver de Santa Maria de Ripoll, i Joan Çafont, darrer abat de Sant Pau del Camp. En canvi, no consta cap lliurament de documentació monacal a l'ARB per part dels organismes oficials encarregats de la confiscació de béns dels monestirs suprimits fins a partir de 1918, en què ingressaren a l'esmentat arxiu fons retinuts a les delegacions d'hisenda de Barcelona i Girona. Enfront dels decrets de lliurament de documentació que es produïren a la primera meitat del segle XIX, la Comisió de Arbitrios de Amortització delegada a Catalunya retenia els fons monacals, i fins i tot reclamava els que havien ingressat a l'ARB, amb l'argument que els necessitava per a administrar els patrimonis incautats. De tot plegat en trobem informació directament en els documents contemporanis: ARB (ACA), Secretaria, lligalls 182 i 290. Curiosament, sí que es compliren unes altres disposicions governamentals que ordenaven l'ingrés de fons monacals catalans a l'Archivo Histórico Nacional, a Madrid.

En general, sobre aquestes qüestions, vegeu A. TORRA, "Fondos documentales monásticos en el Archivo de la Corona de Aragón", a *Memoria Ecclesiae*, VI, Oviedo: Asociación de Archiveros de la Iglesia en España, 1995, p. 121-146; R.

PLANES, L. PAGAROLAS, P. PUIG, *L'Arxiu de la Corona d'Aragó. Un nou perfil per a l'Arxiu Reial de Barcelona*, Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2003.

Les edicions diplomàtiques catalanes, que s'han multiplicat extraordinàriament els darrers vint anys, han anat publicant molts documents altmedievals de monestirs catalans que s'han trobat a diversos arxius. Les noves tecnologies de la informació permeten ara descobrir-ne a catàlegs de col·leccionistes, llibreters de vell i cases de subhastes, i per aquest camí troba i publica documents el treball, que presentem aquí, de Mark MERSIOWSKY, "Katalanische Urkunden in privaten Sammlungen. Originale des 10. und 11. Jahrhunderts aus Sant Llorenç del Munt und Sant Llorenç prop Bagà aus dem Besitz des Joaquim Areny de Plandolid": *Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde*, vol. 49, Colònia-Weimar-Viena: Böhlau Verlag, 2003, p. 49-80. Aquest treball publica, en una contextualització precisa, el text de tres pergamins documentals, un dels quals és inèdit, i dóna notícia d'un quart, trobats tots a col·leccions particulars, i en fa una edició crítica i un estudi diplomàtic profund per tal de garantir-ne una utilització i interpretació correctes. Ens interessa aquí, especialment, recollir d'aquest article les notícies que poden ajudar a trobar altres documents dispersos.

Mersiowsky observa la dificultat d'accedir als documents que es troben en poder de particulars i la necessitat d'editar amb rigor científic els que s'arriben a conèixer, perquè no se sap quan podran tornar a ser vistos i són originals amb unes característiques formals irrepetibles i de primera importància per a la interpretació correcta dels textos documentals. L'autor comença amb una digressió sobre la riquesa de la documentació altmedieval catalana i la recent vitalitat de les edicions diplomàtiques del nostre país (quasi totes a càrrec de la Fundació Noguera, de Barcelona), amb dades i bibliografia completa. Informa de manera actualitzada sobre col·leccionisme, comerç de documents, història dels arxius, concepte de document privat i altres aspectes de gran interès per als estudis de diplomàtica.

El punt de partida de l'estudi és l'edició de l'obra de l'autor del present escrit titulada *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomataris dels segles X i XI*, Barcelona: Fundació Noguera (Diplomataris, 8, 9 i 10), 1995 (obra que citarem a partir d'ara DSLM), on Mersiowsky troba publicats quatre documents originals dels segles X i XI

(DSLML núm. 27, 294, 300 i 410), que s'havien perdut i que es publicaren en el diplomatarí citat a partir de les transcripcions que en féu Joaquim Areny de Plandolit, monjo no profés de Montserrat als darrers anys del segle XIX. Aquestes transcripcions es conserven a l'arxiu del monestir de Montserrat i el seu autor, Plandolit, posseïa els originals i molts altres pergamins monacals de la mateixa època.

El diplomatarí de Sant Llorenç del Munt ofereix la història del monestir, la recerca a diferents arxius, la recopilació dels pergamins dispersos, l'edició crítica, l'estudi paleogràfic i diplomàtic, la historiografia, la transmissió i algunes reproduccions fotogràfiques dels documents, informació exhaustiva que va permetre a Mersiowsky localitzar i identificar tres dels quatre documents perduts que hem citat. L'arxiu de Sant Llorenç del Munt passà, amb els drets sobre el seu patrimoni al Col·legi Benedití de Lleida vers 1608 i després fou traslladat, amb aquest Col·legi, a Cervera i el 1672 a Sant Pau del Camp. Finalment, encara que incomplet, el fons ingressà a l'ARB el 1845 (DSLML, p. 247-258). Aquest ingrés de 1845 comprenia menys de la meitat dels pergamins originals dels segles X i XI que es conservaven del monestir del Munt. De la resta, la part més nombrosa fou donada el 1915 per Joaquim Miret i Sans a l'Institut d'Estudis Catalans, que els diposità a la Biblioteca de Catalunya, una altra part fou comprada pel monestir de Montserrat l'any 1900 a J. Areny de Plandolit, i un quart lot fou comprat per la British Library el 1920 a Eigil Fischer.

D'acord amb la reconstrucció de l'antic arxiu de Sant Llorenç del Munt que s'exposa a l'edició del DSLML, Mersiowsky confirma que tant Miret com Plandolit adquiriren ben probablement els pergamins al llibreter Salvador Babra de Barcelona i que tant els pergamins de Montserrat, com els de British Library procedien de Plandolit. Tanmateix, aquest investigador tampoc no arriba a aclarir com passaren a propietat del llibreter Babra i com alguns dels que Plandolit posseï anaren a parar a antiquaris i col·leccionistes.

Mersiowsky descobreix tres dels quatre documents de Sant Llorenç del Munt que es coneixien per les transcripcions de Plandolit i en publica dos, amb reproducció fotogràfica. El fil de la seva recerca comença amb la notícia que el diplomatarí de Sant Llorenç del Munt dona de l'existència de pergamins medievals d'aquest monestir a l'arxiu de l'Acadèmia de Ciències de Sant Petersburg, part d'una rica col·lecció documental que procedia de Nicolai Petrovich Likhatchiev.

El primer document descobert, que l'autor no publica (vegeu DSLML doc. 294, de 12 gener 1040), es troba entre els documents de Likhatchiev conservats en el citat arxiu de Sant Petersburg (amb la signatura 290/4) i Likhatchiev l'havia comprat abans de 1919 a Ludwig Rosenthal, membre d'una famosa família de col·leccionistes d'antiguitats, que és possible que l'hagués adquirit vers 1909, en un dels viatges que féu a territori espanyol, però no se sap qui li va fer a mans. Likhatchiev comprà tota mena de peces antigues a Leipzig, Milà, Berlín i París, als antiquaris List & Francke, Gabriel i Eugène Charivay, i també a Sotheby, Wilkinson i Hodge, segons ens informa Mersiowsky. En el mateix arxiu de Sant Petersburg, també s'hi conserven els dos documents amb les signatures 290/9, de 1193, i 290/10, de 1205, procedents de Sant Llorenç del Munt (publicats només en regest per E. SAEZ; C. SAEZ, *El fondo español* [que citem al final], núm. 13 i 14, p. 72).

El segon document es troba en una de les col·leccions privades de manuscrits i documents més gran entre les fundades durant el segle XX: la col·lecció noruega Schøyen, on el document porta la signatura MS 590/50 i fou identificat gràcies a la bona reproducció que es troba en els catàlegs divulgats i malgrat l'errònia interpretació que en fan aquests catàlegs, que es poden consultar al lloc web de la Biblioteca Nacional de Noruega amb l'adreça: <http://www.nb.no/baser/schoyen/4/4.4/44.html>. El document prové del monestir de Sant Llorenç del Munt, porta la data de 23 de maig de 1063 (DSLML núm. 410), és publicat a l'apèndix III i reproduït a la làmina 5 del treball de Mersiowsky, i els catàlegs permeten seguir bona part del llarg periple que ha passat el pergami: estigué en el comerç antiquari als Estats Units fins que fou comprat per Bernard Rosenthal en una subhasta de la Swann Gallery de Nova York el 6 de novembre de 1986, el 1989 arribà a l'antiquari Bernard Quaritch de Londres i d'aquest l'adquirí el col·leccionista noruec Martin Schøyen.

El tercer document es troba en una col·lecció privada, el propietari de la qual ha volgut romandre en l'anonimat. Mersiowsky n'aconseguí una bona reproducció per escàner a través de l'antiquari Stefan Müller, de Mönchengladbach, i l'identificà correctament com a procedent del mateix monestir del Munt: és el document del DSLML núm. 300, amb data de 3 de juny de 1040, que l'autor publica a l'apèndix II, amb reproducció a les làmines 2, 3 i 4. La transcripció d'aquest document feta per Plandolit i conservada a Montserrat demostra que aquest antic monjo de

Montserrat també el posseï i Mersiowsky dedueix, per les informacions que troba en els catàlegs, que la seva transmissió anà lligada amb la del document anterior. Així, aquest tercer document també fou adquirit per Bernard Rosenthal i després de 1989 estigué en oferta al mercat dels Estats Units, on l'adquirí el propietari actual. La inestabilitat dels documents que estan al mercat o en poder de col·leccionistes es fa palès especialment en aquest document, ja que l'octubre del 2003 fou posat a subhasta pública per la casa de subhastes Stargardt de Basilea i actualment està a la venda. Considerem que el preu a què és ofert el pergami es pot considerar excessiu atesa la nodrida documentació contemporània del mateix monestir i, sobretot, gràcies a l'edició crítica que en fa Mersiowsky, que en permet una utilització científica absolutament garantida.

Finalment, hi ha un quart original que, igual que el document segon comentat abans, Martin Schøyen va adquirir a l'antiquari Quaritch de Londres i també procedia de la col·lecció Rosenthal, on l'autor el localitzà amb la signatura MS 590/49. Mersiowsky l'identifica amb precisió, rectificà profundament la desviada interpretació que troba en els catàlegs, i dedueix que també estigué en mans de Plandolit, tot reprenent el mateix argument adduït a l'edició del DSLML, és a dir, la coincidència de les notes dorsals, molt característiques, que Plandolit escrigué al dors dels pergamins que posseï. Aquestes notes porten també l'any del document segons el còmput modern, amb una desviació de càlcul que Mersiowsky comprova que coincideix amb la donada per Plandolit a les seves transcripcions conservades a Montserrat i que pot conèixer per la informació que el DSLML en dona. És un document inèdit amb data de 25 de novembre del 965, que Mersiowsky publica a l'apèndix I, amb reproducció a la làmina 1, i l'identifica perfectament: prové del monestir de Sant Sebastià del Sull (Saldes, al Berguedà), que el 983 esdevingué un priorat dependent del monestir de Sant Llorenç prop Bagà. La transmissió del pergami junt amb altres de Sant Llorenç del Munt s'explica, tal com molt bé observa l'autor, perquè l'arxiu del monestir de Bagà també estigué a Sant Pau del Camp i entre els pergamins dispersos del monestir del Munt localitzats a l'obra DSLML se n'hi troben del monestir de Bagà, com també alguns d'altres monestirs. L'itinerari d'aquest pergami també és força revelador: fou comprat a la Swann Gallery de Nova York el 6 de novembre de 1986, passà a la Bernard Rosenthal Collection de San Francisco i després a la casa Ber-

nard Quarix Ltd. de Londres, on l'adquirí Martin Schøyen.

Mersiowsky emprèn a continuació un estudi diplomàtic dels tres documents que publica per tal de demostrar-ne la genuïtat i garantir-ne la utilització científica. Amb aquest objectiu, n'analitza els autògrafs, els signes, les mans dels escrivans i els trets paleogràfics significatius. Aconsegueix perfectament l'objectiu tot contrastant cada una de les seves apreciacions amb les informacions que troba en els treballs de diplomàtica catalans i, molt especialment, ho aconsegueix en tractar els documents de Sant Llorenç del Munt, gràcies a la introducció diplomàtica, els comentaris específics i les reproduccions de documents que troba a l'edició del DSLM. Cal agrair a la Fundació Noguera que volgués publicar íntegrament el diplomatarí de Sant Llorenç del Munt, amb l'ampli estudi paleogràfic i diplomàtic i, excepcionalment, amb les reproduccions fotogràfiques de documents, esforç que va donant els seus fruits: Mersiowsky en treu la informació fidedigna que li estalvia d'haver de veure els originals. És a partir d'aquest mateix estudi que Mersiowsky pot descobrir els trets distintius del document de Sant Sebastià del Sull, d'un context cultural diferent del que correspon als documents del Munt, i constata la necessitat d'elaborar un estudi diplomàtic de conjunt sobre la documentació catalana, en aquest cas, altmedieval.

L'autor acaba tot informant de la treballa de dos documents catalans més en catàlegs d'antiquaris, dels quals no ha pogut aconseguir cap reproducció. Aquests dos documents estan en oferta (el juliol del 2003) a la casa americana Biondi Rare Books & Manuscripts: un, datable el 1011 ("anno decimo V Roberto") i escrit en una lletra carolina elegant, és un préstec contractat entre diversos ciutadans de Barcelona i és subscrit per "Teudalegio, Quixulo, Barqamon, Raimundo, Miro et Mirone, qui hoc scripsit"; l'altre, datable vers 1046 i també en carolina elegant, és una venda feta per Geribert Miró i la seva esposa a "Arnus Bonsén" i la seva esposa d'una terra amb arbres situada al terme de Subirats, a l'Alt Penedès.

Com a conclusió del seu treball, Mersiowsky remarca que es poden trobar altres originals perduts que Plandolit posseï, tal com s'han trobat aquests, i que la difusió de les col·leccions privades i d'ofertes del mercat és molt important també per a la ciència. A partir d'un coneixement profund dels estudis i les edicions diplomàtiques catalans, Mersiowsky identifica i interpreta amb rigor els documents que troba a través d'internet, tot sense moure's del seu lloc

de treball a Munic, a la institució Monumenta Germaniae Historica.

A tall de colofó voldríem insistir en la importància que les edicions diplomàtiques parteixin d'uns bons coneixements de diplomàtica i els textos es publiquin amb totes les referències, observacions, comentaris, algunes reproduccions i totes les precisions necessàries a fi que l'edició permeti l'ús científic de la informació, encara que hom no pugui veure els originals.

Afegim a continuació una relació dels treballs que Mersiowsky utilitza i cita en el seu article i que són significatius per a trobar el rastre de nous documents d'aquells que, legítimament, havien d'haver ingressat a l'ARB en el seu moment.

BEHNE, A. J. "Geschichte aufbewahren. Zur Theorie der Archivgeschichte und zur mittelalterlichen Archivpraxis in Deutschland und Italien", a: *Mabilions Spur. Zweiundzwanzig Miscellen aus dem Fachgebiet für Historische Hilfswissenschaften der Philipps-Universität Marburg zum 80. Geburtstag von Walter Heinemeyer*, editat per P. RÜCK, Marburg, 1992, p. 277-297.

Charters, Cartulaires and Archives. The Preservation and Transmission of Documents in the Medieval West. Proceedings of a Colloquium of the Commission Internationale de Diplomatie, editat per A. J. KOSTO/A. WINROTH. West Virginia University Press (Papers in Medieval Studies, 19), 2002.

Die Rosenthals. Der Aufstieg einer jüdischen Antiquarsfamilie zu Weltruhm, amb aportacions de E. ANGERMAIR, J. KOCH, A. LÖFFELMEIER, E. OHLEN i I. SCHWAB. Viena: Böhlau Verlag, 2002.

"Kataloge und Listen des Antiquariats Ludwig Rosenthal (1864-1937)", a: *Die Rosenthals* (citats abans), p. 231-239. S'hi esmenta: *núm. 116: "Incunables espagnols"*, ca. 1907, 15 pàgines; *núm. 125: "Spanische Geschichte"* (segles XV i XVI). "Spanish literature and history", 400 números, ca. 1909, 34 pàgines; *núm. 126: "Bücher in spanischer Sprache"* (segles XV i XVI). "Livres en langue espagnole", 499 números, ca. 1909, 41 pàgines; *núm. 131: "Incunables espagnols"*, 56 i 1 números, ca. 1909, 12 pàgines; *núm. 137: "Spanische Inkunabeln. Incunables espagnols"*, amb 12 il·lustracions, 58 números, ca. 1914, 18 pàgines."

LANOE, G. "Ce sont amis que vent emporte... Quelques réflexions autour des collections privées, des collectionneurs, du marché du manuscrit", a: <http://www.oeaw.at/ksbm/glm/lanoe2.htm> (posició a la xarxa el 3.07.2003).

MERSIOWSKY, M. "Barocker Sammlertolz, Raritätenkabinette, Strandgut der Säkularisation oder Multimedia Aufklä-

rung? Diplomatisch-paläographische Apparate im 18. und frühen 19. Jahrhundert", a: *Arbeiten aus dem Marburger hilfswissenschaftlichen Institut*, publicat per P. WORM i E. EISENLOHR, Marburg, (Elementa diplomatica 8), 2000, p. 229-241.

MERSIOWSKY, M., "Urkundensammeln und Urkundensammlungen. Eine Einführung", a *Urkunden, Autographen, sonstige Schriftstücke aus den Jahren 1211-1539. Ein Spiegel des europäischen Spätmittelalters*, Mönchengladbach, 2002, p. 3-25, sobre la història del col·leccionisme de documents.

PERARNAU I ESPELT, J. "Pergamins de Girona a Copenhague", a: *Arxiu de Textos Catalans Antics*, 3, Barcelona, 1984, p. 221-242

PUIG I USTRELL, P. *El monestir de Sant Llorenç del Munt sobre Terrassa. Diplomatarí dels segles X i XI*, vols. I-III, Barcelona: Fundació Noguera (Diplomataris, 8-10), 1995.

PUIG I USTRELL, P. *Els pergamins documentals. Naturalesa, tractament arxivístic i contingut diplomàtic*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1995, especialment p. 169-172, sobre pergamins catalans conservats en arxius de fora de Catalunya.

RUTENBURG, W. I. "Zródła przechowywane w Archiwum Leningradzkiego Oddziału Instytutu Historii Akademii Nauk ZSRR [Les sources conservées aux Archives de la Section de Leningrad de l'Institut d'Histoire de l'Académie des Sciences de l'URSS", amb resum], a: *Studia Zródloznaweze*, 21, 1976, p. 135-144, on dóna una visió general. Estudia parts concretes d'aquesta col·lecció en treballs específics publicats a *Sammelband Rukopisnye istocniki po istorii zapadnoj evropy v archive Leningradskogo otdelenija Instituta istorii SSSR. Archeograficeskij sdornik*, Leningrad, 1982.

SAEZ, E.; SAEZ, C. *El fondo español del archivo de la Academia de las Ciencias de San Petersburgo* (Ensayos y Documentos, 17), Alcalá de Henares, 1993. Els documents de Sant Llorenç del Munt que se citen en aquest treball són el núm. 6, p. 63-64 (any 1040), núm. 13, p. 72 (1193) i núm. 14, p. 72 (1205).

UDINA, F. "Los fondos benedictinos custodiados en el Archivo de la Corona de Aragón", a: *Analecta Montserratensis*, 8, Montserrat, 1954-1955, p. 399-420.

WOLF, E. M.; TCHELICHEVA, I. I. "Documents inèdits catalans a l'arxiu soviètic", a: *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes*, XIII (Miscel·lània Antoni M. Badia i Margarit, 5), Barcelona, 1986, p.149-155.

Pere Puig i Ustrell

CRÒNICA

Anunci pel qual es dona publicitat a l'acceptació pel Departament de Cultura de la donació del fons documental i bibliogràfic Josep Ollé i Rivarés per la Comunitat Carmelites Missioneres Teresianes-Residència Santa Teresa, de Valls (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, n. 4104, del primer d'abril de 2004).

Resolució CLT/880/2004, de 23 de març, per la qual es convoca concurs públic per a la concessió de subvencions a persones físiques, entitats privades i ens públics sense finalitat de lucre i entitats locals, en matèria de descripció documental durant l'any 2004 (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, n. 4110, del 13 d'abril de 2004).

Mitjançant la partida 670143000/4522 del pressupost del Servei d'Arxius de 2004, ha estat comprat, per un import de 2.080 euros, el llibre documental intitulat *Lo present llibre de las señorias mitjanes que los hereus del Dr. Francisco Estalella tenen y réban en la vila y terme de Igualada, tret del llibre menor de las ditas señorias per mi, Barthomeu Costa, per las auctoritats apostòlica y real nottari públich de la dita vila de Igualada, bisbat de Vich. Lo borrador del present llibre resta en mon poder. Fet en lo any de 1727*, [18]+774 [manca el 234]+[17] f., cm 25 x 36,60, amb les cobertes originals de pell gofrada i cinc tatxes de metall a cadascuna.

AGENDA

Barcelonès: *Màster en Documentació Digital on line. 4ª edició (2004-2005)*. Organitzat per l'Institut d'Educació Continua de la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona. Termini d'inscripció: entre el 8 de setembre i el 25 d'octubre de 2004. Per a més informació: Institut d'Educació Continua - UPF, carrer Balmes, 132, 08008 Barcelona, tel. 93 542 18 15, fax 93 542 18 08 e-mail: info@idec.upf.edu

VI Jornada d'Estudi i Debat: La Responsabilitat dels arxivers vers la documentació, 27 de maig de 2004, organitzada per l'Associació d'Arxivers de Catalunya al Museu Marítim de Barcelona. Per a més informació: AAC, tel. 93 419 89 55, e-mail: associacio@arxivers.com

I Beca d'Investigació Joan Monjo i Pons 2004, a un projecte de recerca sobre el patrimoni i la cultura marítimes. Organitzada pel Museu Marítim de Barcelona i la Delegació Territorial de Ca-

talunya del Col·legi Oficial i l'Associació d'Enginyers Navals i Oceànics d'Espanya. Termini de presentació: 14 h. del 30 de juny de 2004 al Registre General del Consorci de les Drassanes de Barcelona, Avgda. de les Drassanes, s/n, 08001 Barcelona, tel. 933 429 920, e-mail: m.maritim@diba.es

V Premi de Recerca Josep Ricart i Giralt 2004, per a la recerca en el camp de les ciències socials relacionades amb el patrimoni i la cultura marítimes en l'àmbit de la costa catalana. Convocada pel Museu Marítim de Barcelona. Termini de presentació: 14 h. del 10 de setembre de 2004 al Registre General del Consorci de les Drassanes de Barcelona.

Conca de Barberà: *1eres Jornades sobre el Bosc de Poblet. Del Règim Senyorial a la Gestió Pública*, els dies 12 i 13 de novembre de 2004. Organitzades pel Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya i el Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet. Termini de presentació de comunicacions: abans del 30 de juny de 2004 i termini d'inscripcions: 1 d'octubre de 2004. Per a més informació: Oficina del Paratge Natural d'Interès Nacional de Poblet, Alberg de Joventut Jaume I, Les Masies, s/n, 43440 L'Espuga de Francolí, tel. 977 87 17 32, Fax: 977 87 01 01 i e-mail: pnpoblet.dma@gencat.net.

Garrotxa: *Beques Ciutat d'Olot 2004. Beca de Ciències Socials i Humanes Ernest Lluch*, de recerca en l'àmbit de la Garrotxa. Organitzada per l'Ajuntament i l'Arxiu Històric Comarcal d'Olot. Termini de presentació de projectes: 30 de setembre de 2004. Per a més informació: AHC d'Olot, tel. 972 27 91 31 i e-mail: acgarrotxa.cultura@gencat.net.

Gironès: *8es Jornades Antoni Varés*, del 16 al 19 de novembre de 2004 a Girona. Organitzades per l'Ajuntament de Girona i l'Associació d'Arxivers de Catalunya. Secretaria de les Jornades: Servei de Gestió Documental, Arxiu i Publicacions. Centre de Recerca i Difusió de la Imatge (CRDI), Placeta de l'Institut Vell, 1, 17004 Girona, tel. 972 22 25 45, Fax: 972 20 26 94 i e-mail: crdi@ajgirona.org. Termini de presentació de comunicacions: abans del 31 de juliol de 2004 i termini d'inscripcions: abans del dia 28 d'octubre de 2004.

Maresme: *El Masnou. II Beca d'investigació i de recerca local 2004*, sobre el Masnou en tot els seus àmbits. Organitzada per l'Ajuntament del Masnou. Termini de presentació de treballs: 22 de juny de 2004. Per a més informació: Museu Municipal de Nàutica del Masnou, carrer Pujadas Truch, 1 A, 08320 El Masnou, tel.93 540 50 02, Fax 93 540 80 59 i e-mail: museu.nautica@correu.ajelmasnou.es.

Tarragonès: *Premi Beca d'Investigació Lucius Lucinius Sura*, de recerca sobre la comarca en l'àmbit de les humanitats, convocat pel Consell Comarcal del Tarragonès. Termini de presentació de sol·licituds: 2 de juliol de 2004 a la seu del Consell Comarcal. Per a més informació: tel. 977 24 45 00, Fax 977 24 45 13.

Vallès Occidental: exposició *Retirada! La tragèdia de l'exili de 1939*, del 14 d'abril al 14 de maig de 2004, a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa

Exposició *El municipi de Sant Pere de Terrassa (1800-1904). L'altra cara de la industrialització*, a partir de la primera de juny, a l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa, que n'és l'organitzador.

4ª Convocatòria de beques Guillem Mateu i Domingo de perfeccionament professional en tècnica arxivística 2004, Arxiu Històric de Sabadell. Per a més informació. AHS, Carrer de la Indústria, 32-34, 08202 Sabadell, tel. 93 726 87 77, e-mail: ahs@ajsabadell.es.

Getafe: Curs sobre *Sistemas institucionales de archivos y la incidencia de las tecnologías de la información*, per Joaquim Llansó Sanjuan, els dies 16 i 17 de juny, a Getafe (Madrid). Termini d'inscripció: del 5 de maig al 7 de juny de 2004. Per a més informació: Universidad Carlos III de Madrid, Instituto Pascual Madoz, C/Madrid, 126-128, 28903 Getafe (Madrid), tel. 91 624 59 08, <http://www.uc3m.es/archivistica>.

Castro Urdiales: Curs *La descripción archivística*, del 12 al 16 de Juliol de 2004 al Centre de Congressos i Exposicions "La Residencia, carrer María Aburto, 4, 39700 Castro Urdiales (Cantàbria). Organitzat per la Universitat de Cantàbria en els cursos d'estiu. Per a més informació: Secretaria "Cursos de Verano" Universidad de Cantabria, Plaza de la Universidad C/ Sevilla, 6, 39001 Santander, tel. 902 20 16 16, Fax: 942 20 09 75 i <http://www.unican.es/cursosverano>.

Madrid: *9as Jornadas Españolas de Documentación. FESABID 2005*, Madrid, 14-15 d'abril de 2005. Secretaria Tècnica: C/ Santa Engracia, 17, 28010 Madrid, tel. 91 447 96 76, <http://www.fesabid2005@fesabid.org>.

tament de Batet de la Serra, padrons de contribució rústica i urbana (1960-1979), 0,10 metres lineals; protocols notarians del districte, 25 volums; Jutjat de Primera Instància núm.1 d'Olot (1705-1960), 26,4 metres lineals; Família de Roca-Puig (1886-1985), 0, 20 metres lineals

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat, correspondència i escrits de l'alcaldia (1998-2003), mocions al Ple (1989-2002), expedients, actes i correspondència del Programa de la Dona (1996-2002), 1 m. lineal; Oficina Liquidadora d'Esplugues de Llobregat (1985-1995), 9,6 metres lineals; Família Albarreda de Pallejà (1818-1860), 0,3 metres lineals; 53 positius fotogràfics de Sant Feliu de Llobregat fets per Manuel Claramunt Raspall (1945-1999).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: Consell local del "Movimiento" de la Molsosa (1950-1974), 0,1 metres lineals; Cambra Agrària de Llobera [(1940-1979), 0,1 metres lineals; Junta Electoral de Zona de la Seu d'Urgell (comarca del Solsonès) (1977-1995), 0,3 metres lineals; fons Joan Rafart i Capdevila (1935-1985), 0,1 metres lineals; 120 cartells (2003); impresos menors (2003), 0,1 metres lineals; 36 goigs (2002-2003); 2 pel·lícules editades VHS (2002-2003); 26 positius fotogràfics (1945/1990); col·lecció de manuscrits i documents de l'ACS (1995), 0,1 metres lineals; 21 postals (2002).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca (1967-1998), 39 metres lineals; Consell Comarcal del Pallars Sobirà (1997-2000), 10 metres lineals; Ajuntament de Sort (1997-2000), 10 metres lineals; Ajuntament del Baix Pallars (1996-1998), 2,20 metres lineals; Ajuntament d'Enviny (s. XX), 3,5 metres lineals; Ajuntament de Jou (s. XVII-XIX), 0,5 metres lineals; Estació Meteorològica de Sort (2003), 1,20 metres lineals; 282 fotografies (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 1 de Cerdanyola del Vallès, expedients de judicis de faltes (1982-1983), 21 metres lineals; Jutjat de Primera Instància i Instrucció núm. 2 de Cerdanyola del Vallès, expedients de judicis de faltes (1986), 9 metres lineals; nou ingrès de documentació al fons empresarial F. Verdera SA (1955-2003), 1 metres lineals; fons Jordi Corbella i Dalmau (1932-1982), una capsa.

NOUS FONDS I DOCUMENTS INGRESSATS ALS ARXIVS

(Novembre-desembre 2003)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: documents del mas Muni de Peratallada. (1708-1950), 0,2 metres lineals; Ferreteria Gispert de la Bisbal d'Empordà, nou ingrès (1908-1965), 0,4 metres lineals; capbreus de la Bisbal d'Empordà, Corçà, Palamós, Ruplà i Parlavà (segle XVIII), 7 llibres que han estat comprats a Barcelona.

Arxiu Històric Comarcal de Cervera: Consell Comarcal de la Segarra, comptabilitat (1998-2000), 10 metres lineals; 132 plaques de vidre i 82 negatius fotogràfics (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: documentació del concessionari oficial de tractors i cotxes de l'empresa Ford de Figueres (1945/1969), 1,5 metres lineals; llibre de comptabilitat diària d'un curtidor de Figueres (1949-1952).

Arxiu Històric de Girona: fons Francesc Pont Cerver, documents de la sortida del camp de concentració Camposancos (1937-1939), 1 carpeta.

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada: Ajuntament d'Igualada, expedients d'obres i urbanisme (1990-2000), 5 metres lineals, i d'Intervenció (1988-2000), 40 metres lineals; Jutjat de 1ª Instància núm. 2 d'Igualada (1991-1997), 15,3 metres lineals; Hospital Comarcal d'Igualada, històries clíniques fetes pel Dr. Solé Suris (1950-1960), 3 metres lineals; documents sobre Sant Martí de Sesgueioles (1890-1910), 0,1 metres lineals; 20 fotografies (2001).

Arxiu Històric Comarcal de Manresa: Ajuntament de Manresa, Cultura (s. XX), 0,2 metres lineals; Oficina Liquidadora de Manresa (2000-2002), 49,5 metres lineals; Registre de la Propietat de Manresa, llibres Registre d'hipoteques (1862-1870), 1,5 metres lineals; fons Jacint Carrió (1930-2000 c.), 0,5 metres lineals; nou ingrès del fons personal Josep Boixet (mecanoscrits literaris), 0,4 metres lineals; documents de Maquinària Industrial (1937-1938), 0,1 metres lineals; *Llibre per l'Administració de la Hisenda de Castellterçol* (1790-1883); 4 postals (s. XIX-XX); 3 goigs (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Mataró: Consell Comarcal del Maresme, Servei de Joventut (1935-1996), 4,40 metres lineals; protocols notarians del districte (1973-1977), 134 llibres; una reclamació de pagament de mota d'un vaixell (Premià de Mar, 1832), 9 f.; un document sobre la Roca del Colom (Premià de Mar, 1767), 6 f.; una cèdula personal (1941).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: Consell Comarcal de la Conca de Barberà, Gerència (1998-2002), Cultura (2000-2001), Joventut (2000-2001), Medi Ambient (1998-2001) i del Servei d'Assistència Tècnica i Obres (1993-2000), 9,50 metres lineals; protocols notarians de Montblanc provinents de l'AHT (1546-1800), 19,80 metres lineals, de l'Espluga de Francolí (1767-1800), 2,80 metres lineals, de Sarral (1762-1800), 6,70 metres lineals i de Santa Coloma de Queralt (1276-1799), 61,20 metres lineals

Arxiu Històric Comarcal d'Olot: Ajun-

Arxiu Històric General d'Aran: Consell General d'Aran, transferències 14 i 15 (1991-2001), 18,10 metres lineals; fons Mossempèir II de Les, 22 documents (1884-1948); Casa Sarte Guilhèm de Bossost, 2 documents i una fotografia (1941 i 1968); Casa Florentina d'Arró, 45 documents (1696-1945).

(Gener-febrer 2004)

Arxiu Històric Comarcal de Cervera: Ajuntament de Cervera, llicències d'obres de particulars (1986-1991), 4,7 metres lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: Ajuntament de Boadella d'Empordà (1903-1988), 3 metres lineals i 574 fotografies (1981/2003); Jutjat de Pau (1876/1992), 0,5 metres lineals, de la Cambra Agrària Local (1959/1988), 3 capses i del Vedat de caça (1979-1988), 1 capsa, de Boadella d'Empordà; protocols notarial del districte (1903), 13 volums; Societat de Socors Mutus "La Obrera" de Figueres (1914/1973), 1 capsa; Oficina Liquidadora de Figueres (1998), 73 capses; 63 felicitacions de Nadal de carters, serenos i escombriaires de Figueres (1953-1973).

Arxiu Històric de Girona: Ajuntament de Celrà (1819-1960), 1 metres lineals; protocols notarial del notari de Girona 1, Girona 2, Girona 4, Girona 7, Girona 10, l'Escala, Banyoles, Cassà de la Selva i Amer (1903), 14 volums.

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada: Ajuntament d'Igualada, expedients de llicències d'activitats (1999), 2,5 metres lineals, expedients d'obres de particulars (1994-1999), 40 metres lineals i documentació d'Obres i Urbanisme (1950-1994), 5 metres lineals; Ajuntament de Pujalt (1985-1989), 0,2 metres lineals

Arxiu Històric Comarcal de Manresa: Oficina Comarcal del DARP, sol·licituds d'ajudes dels aiguats (2000), 1 metres lineals; Jutjat Municipal de Manresa (1871-1979), 75 metres lineals; Jutjat Comarcal d'Artés (1946-1952), 0,3 metres lineals; Jutjat Comarcal de Sallent (1945-1952), 0,4 metres lineals; Jutjat Comarcal de Sant Vicenç de Castellet (1945-1949), 0,3 metres lineals; protocols notarial (1977-1978), 14'5 metres lineals; documentació del cens agrari de les cambres agràries i de les mutualitats agràries de Navarcles, Sant Feliu Sasserra, Sant Fruitós de Bages, Sant Mateu de Bages, Santa Maria d'Oló, l'Estany, Moià, Monistrol de Calders, Mura, el Pont de Vilomara, Manresa, Aguilard de Segarra, Artés, Avinyó, Car-

dona, Calders, Fonollosa, Callús i Súria (1965-1990), 1,5 metres lineals; Associació d'exalumnes de l'IE Lluís de Peguera (1950-1967), 0,1 metres lineals; Família Ratès, nou ingrés (s. XIX-XX), 1,2 metres lineals; documents d'Ignasi Bajona (anys noranta del segle XX), 0,2 metres lineals; 3 goigs (1965-2001); 14 recordatoris i estampes religioses (segle XX); impresos de la Parròquia de Crist Rei (1973-2003), 0,1 metres lineals; impresos menors (s. XX), 0,1 metres lineals; 16 cartells (1931-2004).

Arxiu Històric Comarcal de Mataró: protocols notarial del districte (1978), 16 llibres; un àlbum amb 20 fotografies del *Colegio Salesiano de San Antonio de Padua* de Mataró (primer quart del s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: Oficina Liquidadora de Montblanc, transferència núm. 2 (1998), 3,35 metres lineals; Consell Comarcal de la Conca de Barberà, transferència núm. 19, Ordenació Territorial pel que fa a promoció i rehabilitació d'habitatges (1999-2000), d'Ensenyament (2001) i de Serveis socials (2001-2002), 2 metres lineals; Ajuntament de Llorac, 7 fotografies de la visita del governador civil a Llorac (1974); protocols notarial del districte (1903), 5 volums; Casal Montblanquí (1982-2002), transferència núm. 16, 1,40 metres lineals; fons *El Pati. Setmanari independent, català, comarcal i democràtic*, 46 fotografies (Primera Trobada d'Armats i la Setmana Medieval de 1992), 10 contactes (Poblet) i 34 negatius de diversos actes (s/d).

Arxiu Històric Comarcal d'Olot: protocols notarial del districte (1903), 5 llibres.

Arxiu Històric Comarcal de Ripoll: Parròquia de Santa Maria de Ripoll, documents d'obres i reformes i complementària (1989-2000), 0,1 metres lineals; Parròquia de Sant Julià de Vallfogona, documents de gestió i administració parroquial, obres i reformes i complementària (1993-1998), 0,1 m lineals

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: Oficina Comarcal del Departament d'Agricultura (1991-1998), 13 metres lineals; Consell Comarcal de la Selva (1995-1996), 7,7 metres lineals; protocols notarial del districte (1903), 0,8 metres lineals; Jutjat de 1ª Instància i Instrucció núm. 1 de Santa Coloma de Farners (1966-1975), 17 metres lineals

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: Ajuntament de Sant Feliu

de Llobregat, correspondència del registre de sortides (2000-2003) i expedients de l'àrea d'atenció a les persones (1993-2002) 6,72 metres lineals; protocols notarial del districte (1978), 107 llibres; 143 imatges en suport CD de la col·lecció ciutadana de Sant Feliu de Llobregat (1930-1989); fons de l'empresa Aventus Berhing (1953-1995), 383 positius en color, 83 diapositives i 51 positius en blanc i negre; Agrupació Escolta i Guia Nostra Dona de la Salut (1993-2003), 2a. transferència, 0,3 metres lineals; 51 positius fotogràfics de Sant Feliu de Llobregat i correspondència amb la família des del front (31 cartes i 2 telegrames) de Manuel Clarumunt Raspall (1939-1970).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: Consell Comarcal del Solsonès (1999-2003), 2 metres lineals i 636 positius fotogràfics; Mancomunitat Intermunicipal Voluntària de Serveis del Solsonès (1999), 0,2 metres lineals; protocols notarial de Solsona (1978), 1 m. lineal; Centre Sanitari del Solsonès. Fundació pública comarcal (anteriorment anomenat Hospital Comarcal del Solsonès. Fundació Pública) (1999), 1 metres lineals; Patronat Comarcal de Turisme i Desenvolupament Econòmic del Solsonès (1998-1999), 0,3 metres lineals; Fundació Pública Comarcal Francesc Ribalta (1999) 0,2 metres lineals; Iniciatives i Foment del Solsonès, SA (1999) 0,1 metres lineals; col·lecció de documents i manuscrits (2004), 0,1 metres lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Sort: protocols notarial del districte (1901-1903), 0,85 metres lineals; fons de l'escola d'ensenyament primari de Montardit (s. XX), 0,5 metres lineals; 203 fotografies de la comarca (s. XX)..

Arxiu Històric de Tarragona: Associació d'alumnes i exalumnes dels instituts de Tarragona (1950-2003), 2 metres lineals; Bloc Feminista de Tarragona (1977-1990), 0,5 metres lineals; Moviment Comunista de Catalunya, segona transferència (1963-1991), 1 metres lineals; fons Joan Virgili Basora (1940-1990), 3 metres lineals.

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: Ajuntament de Terrassa, llicències d'obres de particulars (1996), 26 metres lineals, i Guàrdia Municipal (1927-1996), 35 metres lineals; fons Família Bové (1876-1934), una capsa; col·lecció Captació de subscripcions a la revista *Pregón* a les escoles de Terrassa (1959), una capsa; col·lecció Biografies obreres. Història oral i militància sindical (1939-1978), una capsa, 23 cintes de casset i 2 CD.

Arxiu Històric Comarcal de Valls: fons Brunell s. l. (1923-1980), 128 metres lineals.

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: Ajuntament del Vendrell, Policia local (1991-1999), 15 metres lineals, i Hisenda (2000), 8 documents; Patronat Municipal de Turisme del Vendrell (1991-2001), 0,6 metres lineals; Patronat Municipal de Serveis Culturals del Vendrell (1989-1998), 6,4 metres lineals; Consell Comarcal del Baix Penedès (1988-2002), 20,8 metres lineals; Consorci Universitari del Baix Penedès (1994-2002), 4,9 metres lineals; protocols notarians del Vendrell (1978), 6,3 metres lineals; fons Ramon Jané i Font

(1921-1962)(comprat i dipositat pel Departament de Cultura), 0,4 metres lineals.

Arxiu Històric General d'Aran: Consell General d'Aran, transferència 16 (1996-2001), 0,90 metres lineals; Ajuntament de Vielha-Mijaran, fons de l'Entitat Municipal Descentralitzada d'Aubèrt (Betlan, Vilac, Aubèrt, Arròs i Vila, Mont i Montcorbau) (1996-2001), 7 metres lineals; Registre de la Propietat de Vielha (1997-1999), 10,30 metres lineals; fons Casa Mossempèir II de Les (1924-1975), 0,10 metres lineals; col·lecció TV3 Telenotícies Val d'Aran (2002), 9 DVD + RWW.

Arxiu Històric General d'Aran: inventaris del segon ingrés de la Cooperativa "Unió Proletaria" de Les (1937-1938), del quart i cinquè ingrés del fons Casa Mossempèir II de Les (1884-1948), del segon ingrés del fons Casa Sarte Guilhèm de Bossòst (1910-1968) i del fons Casa Florentina d'Arró (1696-1945); revisió de l'inventari Casa Helipa d'Arró (1656-1930).

(Gener-febrer 2004)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: inventari del fons Múta Bisbalenca (1957-1992); inventari del fons Associació Paufila de la Bisbal (1981-1984); actualització del inventari del fons Associació Mitja Nota de la Bisbal (1981-1984).

Arxiu Històric Comarcal de Cervera: inventari de les llicències d'obres de particulars del fons de l'Ajuntament de Cervera (1986-1991).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: inventari del concessionari oficial de tractors i cotxes de l'empresa Ford de Figueres (1945/1969); inventari de la Societat de Socors Mutus "La Obrera" de Figueres (1914/1973); actualització dels inventaris dels fons de l'Ajuntament (1925/2003) i del jutjat de Pau (1992-2002) de Vilamalla.

Arxiu Històric Comarcal d'Igualada: fons de l'Ajuntament d'Igualada, catàleg de les llicències d'obres de particulars (1850-1880 i 1994-1999); inventari dels expedients d'activitats classificades (1999); catàleg de 100 fotografies de l'Arxiu fotogràfic Municipal i de la col·lecció d'impresos de l'arxiu comarcal (1890-2001).

Arxiu Històric de Girona: actualització de l'inventari del fons de l'Ajuntament de Celrà (1749 i 1819-1997); actualització del catàleg de les sèries de contribució rústica del fons d'Hisenda. Gerència Territorial del Cadastre (1855 i 1923-1993); modificació del catàleg del fons de la Delegació provincial de l'Institut Nacional d'Estadística (1898-1986); catàlegs de les notaries de Corçà del districte de la Bisbal (1315-1888), la Bisbal, (1320-1886), Cruïlles del districte de la Bisbal (1302-1845), Fitor del districte de la Bisbal (1598-1789) i Monells del districte de la Bisbal (1304-1821); modificació del catàleg de la notaria de Pals del districte de la Bisbal (1514-1872); catàleg del fons del Centre Penitenciari de Girona (1923-1983).

NOUS INSTRUMENTS DE DESCRIPCIÓ DELS ARXIS

(Novembre-desembre 2004)

Arxiu Històric Comarcal de la Bisbal d'Empordà: inventaris dels documents del mas Muni de Peratallada (1708-1950); dels de la Cooperativa Bisbalense de la Vivienda (1966-1972); i actualització de l'inventari del fons Ferreria Gispert de la Bisbal d'Empordà. (1908-1965).

Arxiu Històric Comarcal de Figueres: inventari del fons Fàbrica de farina Sant Salvador de Figueres (1912-1968); actualització del catàleg de la col·lecció de cartells (1962-2003), impresos (1912-1958) i imatges (1920-2002).

Arxiu Històric de Girona: catàleg dels protocols de la notaria de Santa Pellaia del districte de la Bisbal d'Empordà (1382-1697); i dels de la notaria de Calonge, ambdues del districte de la Bisbal d'Empordà (1320-1886); inventari del fons Xavier Corominas (1975-1982).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: inventari, amb la norma ISAD(G), del fons Ajuntament de Llorac (1844-1988).

Arxiu històric Comarcal d'Olot: inventari del fons del Jutjat de 1ª Instància núm. 1 d'Olot (1704-1960); inventari del fons Família de Roca-Puig (1886-1985); inventari revisat del fons Joaquim Danés i Torras (1582-1960); inventari revisat del fons Leonci Quera i Tisner (1941-1967).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: catàleg a càrrec de Montserrat Sanmartí i Daniel Piñol de la col·lecció de 147 pergamins de l'arxiu comarcal (1081-1735); catàleg del fons

patrimonial Família Albareda de Pallejà (1818-1960); annex a l'inventari del fons del Consell Comarcal del Baix Llobregat (1988-2000); annex a l'inventari del fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (1989-2002).

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: actualització i revisió de l'inventari del fons del Jutjat de Pau de Llobera (1948-1994); actualització de l'inventari del fons de la Junta Electoral de Zona de la Seu d'Urgell (Comarca del Solsonès), que inclou documentació del municipi de la Molsosa (1977-1995); actualització i revisió de l'inventari del Fons Centre d'Iniciatives i Turisme de Solsona (1964-1980); inventari del fons Josep Serra Forn (1879-2002).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: actualització de l'inventari del fons del Consell Comarcal del Pallars Sobirà (1997-2000); inventari del nou ingrés de documentació de l'Estació Meteorològica de Sort (2003); índex onomàstic i toponímic dels volums 517-522 del notari Agustí Ciutat de Sort (1733-1755); inventari del fons del Jutjat Comarcal de Sort (1945-1975); catàleg de 282 fotografies de la col·lecció de fotografies de l'arxiu comarcal (s. XX).

Arxiu Històric de Tarragona: inventari dels expedients de la Delegació d'Hisenda de Tarragona (1850-1971)

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: revisió del catàleg dels expedients dels jutjats de primera instància i instrucció núm. 1 i 2 de Cerdanyola del Vallès, (1983-1986); inventari del nou ingrés de documentació del fons d'empresa F. Verdura SA (1955-2003).

Arxiu Històric Comarcal de Montblanc: actualització segons la norma ISAD (G) dels expedients de Successions i Autoliquidacions del fons de l'Oficina Liquidadora de Montblanc (1998); inventari sumari dels protocols notariais de Montblanc (1546-1800), de l'Espluga de Francolí (1767-1800), Sarral (1762-1800) i de Santa Coloma de Queralt (1276-1799), provinents de l'AHT; inventari-catàleg dels volums generats l'any 1903 per les notaries del districte; actualització segons la norma ISAD (G) del fons del Jutjat de Pau de Llorac (1860-1987); inventari del fons de la Cambra Agrària de Llorac (1923-1986); actualització de l'inventari segons la Norma ISAD (G) de la col·lecció de l'Ajuntament de Llorac (1879-1988).

Arxiu Històric Comarcal de Ripoll: Ajuntament de Ripoll, catàleg de la sèrie de correspondència (1839-1963); Ajuntament de la Parròquia de Ripoll, catàleg de les sèries Administració General, Proveïments, Beneficència i Assistència Social, Sanitat, Seguretat Pública, Instrucció Pública i Cultura (1890-1975).

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners: catàleg dels protocols notariais centenaris del districte (1903); catàleg de la col·lecció d'impresos de l'arxiu comarcal (1904-1975).

Arxiu Històric Comarcal de Sant Feliu de Llobregat: annex a l'inventari del fons de l'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat (2000-2002); catàleg de 143 imatges de la col·lecció ciutadana de Sant Feliu de Llobregat (1930-1989)

Arxiu Històric Comarcal de Solsona: catàleg a nivell de reportatge de les imatges del fons de l'Ajuntament de Solsona. ([1910]-1993); actualització dels inventaris dels fons del Consell Comarcal del Solsonès (1999-2003), de la Mancomunitat Intermunicipal Voluntària de Serveis del Solsonès (1999), del Centre Sanitari del Solsonès. Fundació pública comarcal (1999), del Patronat Comarcal de Turisme i Desenvolupament Econòmic del Solsonès (1998-1999), de la Fundació Pública Comarcal Francesc Ribalta (1999); del fons Inicatives i Foment del Solsonès, SA (1999) i de l'Orfeó Nova Solsona (1920-1997); actualització i revisió de l'inventari del fons del Centre d'Estudis del Solsonès (1984-1993).

Arxiu Històric Comarcal de Sort: catàleg de 203 fotografies de la col·lecció de fotografies (s. XX).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa: inventaris dels fons Família Bové (1876-1934), Jordi Corbella i Dalmau (1932-1982) i de la col·lecció Captació de subscripcions a la revista *Pregón* a les escoles de Terrassa (1959).

Arxiu Històric Comarcal del Vendrell: inventari de les sèries de secretaria del fons de l'Ajuntament del Vendrell (1939-1977)

Arxiu Històric General d'Aran: inventaris del sisè i setè ingrès del fons Casa Mossempèir II de Les (1924-1975); revisió dels inventaris dels fons patrimonials Casa Mossempèir de Les (1505-1898) i Casa Sebastia e Marionha de Vilac (1593-1799).

Butlletí Informatiu de l'Associació d'Arxivistes de Catalunya. Any 14. N. 71. Barcelona, gener-març 2004. 4 p.

Els documents d'Andorra als Arxius Departamentals de l'Ariège. Andorra la Vella: Arxiu Històric Nacional, Ministeri d'Educació, Cultura, Joventut i Esports, 2004, (Arxius estrangers; 2), 163 p.

FERRER Joan. "Cartells i turisme al Ripollès". A: *Imatge i destí. Cartells turístics de les comarques gironines*, Girona: Museu d'Art de Girona, 2003, p. 113-118.

Fons Francesc Vidal i Forga. Olot: Arxiu d'Imatges d'Olot, 2003. (Fons i Col·leccions de l'Arxiu d'Imatges d'Olot; 2). 28 p.

GARRIDO I VALLS, Josep-David. "L'escriptura humanística al Principat de Catalunya". A: *Faventia*. N. 25/2 (Bellaterra, 2003), p. 139-169.

GARRIGOSA I MASSANA, Joaquim. *Els manuscrits musicals a Catalunya fins al segle XIII: l'evolució de la notació musical.* Lleida: Institut d'Estudis Ilerdencs, 2003. (Emili Pujol; 2). 478 p.

GARCIA, Ricard; GIFRE, Pere (a cura de). *127 genealogies de Fernando Viader. La memòria familiar dels propietaris gironins.* Girona: Editor CCG Edicions, Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines i Centre de Recerca d'Història Rural de la UdG, 2004. 286 p.

GRAU I PUJOL, Josep M. T. "Un inventari de l'arxiu de la duana marítima de Blanes del primer terç del segle XIX (1832)". A: *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes*. N. 6 (Blanes, 2003), p. 71-75

BIBLIOGRAFIA

ALBERCH, Ramon (dir.). *Manual del mètode de descripció del sistema AIDA. Arxiu Municipal.* Barcelona: Ajuntament de Barcelona. Arxiu Municipal, 2003. 167 p.

ANC. *Butlletí de l'Arxiu Nacional de Catalunya.* N. 7. Sant Cugat del Vallès, febrer 2004. 20 p.

Arxiu de Textos Catalans Antics. Vol. 22. Barcelona, 2003. 1069 p.

Arxiu Històric Comarcal de Santa Coloma de Farners. Butlletí informatiu. N. 19. Santa Coloma de Farners, febrer 2004. [4] p.

Arxiu Històric de Girona. Informació. Núm. 23. Girona, febrer 2004. 4 p.

BÁEZ, Fernando. *Historia universal de la destrucción de libros. De las tablas sumerias a la guerra de Irak.* Barcelona: Ediciones Destino, 2004. (Imago mundi; 45). 386 p.

BLESA HERRERO, Pilar. "L'arxiu del museu. Una proposta renovadora i integradora de l'arxivística". A: *Memòsine. Revista Catalana de Museologia.* N. 1 (Barcelona, 2004), p. 113-120.

La Gazette des Archives. Revue de l'Association des Archivistes Français. N. 193 ("Archives et mémoires étudiants: état de lieux")(París, 2002) [2004]. 181 p.

Les recomanacions del Consell d'Europa sobre comunicació dels arxius i accés als documents públics R (2000) 13 i Rec (2002) 2. Traducció i comentaris

a cura de Josep Matas Balaguer. Barcelona: Associació d'Arxivers de Catalunya, 2004. (Textos; 04). 54 p.

Lligall. Revista catalana d'arxivística. N. 21. Barcelona, 2003. 400 p.

MAYANS, Antoni. "El Llibre de Privilegis d'Olot". A: *El Cartipàs del Plafó.* Núm. 14 (Olot, desembre 2003), p. 2.

MAYANS, Antoni. "El fons Joaquim Danés i Torras". A: *El cartipàs del Plafó. Suplement del butlletí d'informació cultural d'Olot.* N. 18 (Olot, abril 2004), p. 2.

MARTÍ COLL, Antoni. "La col·lecció d'autògrafs de Melcior de Palau". A: *Fulls del Museu Arxiu de Santa Maria.* N. 77 (Mataró, octubre 2003), p. 13-33.

MARUGAN I VALLVÉ, C. M.; RIPOLL I BORRELL, X.; SIBIS I GOSET, L.; *Una nissaga de fotògrafs pallaresos: Leonardo Vives, Maties Rafel i Roser Rafel.* Lleida: Pagès editors (Pallars; 4). 98 p.

MORENO, Jaume. "L'inacabable exili holandès dels arxius de la CNT". A: *L'Avenç. Revista d'història i cultura.* N. 291 (Barcelona, maig 2004), p.53-55.

PLANS, Jaume. "Documentació recuperada de l'Arxiu de la Guerra Civil de Salamanca". A: *El Ganyol. Revista sociocultural de St. Fruitós de Bages.*

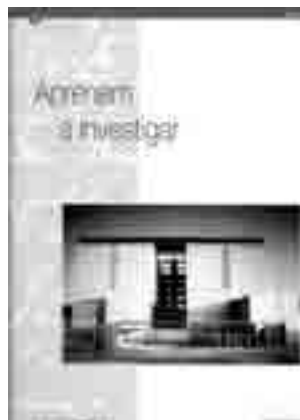
N. 13 (Sant Fruitós de Bages, 2004), p.5.

PUIGVERT I GURT, Xavier. "Els documents dels segles IX i X de la Garrrotxa". A: *El Cartipàs del Plafó. Suplement del butlletí d'informació cultural d'Olot.* N. 17 (Olot, març 2004), p. 2.

PUJOLAR I AMORÓS, Anna. "Breu visió sobre el camp de la conservació i restauració del document gràfic". A: *Museu d'Art de Girona. Butlletí informatiu.* N. 51 (Girona, tardor 2003), p 7-8.

REYES I VALENT, Antoni i altres. "Arxiu Municipal de Blanes (AMBL). Memòria General 1996-2002". A: *Blanda. Publicació de l'Arxiu Municipal de Blanes.* N. 6 (Blanes, 2003), p. 137-169.

REVERTÉ VIDAL, Maria Pilar. *Aprenem a investigar.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Arxiu Nacional de Catalunya. Servei Didàctic, 2003. (Fem parlar les fonts; 1). 52 p.

REVERTÉ VIDAL, Maria Pilar. *Recollida i sistematització de dades.* Barcelona:

Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Arxiu Nacional de Catalunya. Servei Didàctic, 2003. (Fem parlar les fonts; 2). 32 p.

REVERTÉ VIDAL, Maria Pilar. *L'Spirdion, el darrer viatge.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Arxiu Nacional de Catalunya. Servei Didàctic, 2003. (Les claus de la història; 1). 39 p. + [37] f. de làmines + [24] f.

ROCA, Quim. "El fons Francesc Vidal Forga". A: *El Cartipàs del Plafó. Suplement del butlletí d'informació cultural d'Olot.* N. 16 (Olot, febrer 2004), p. 2.

SANS I TRAVÉ, Josep Maria. *El Llibre Verd del pare Jaume Pasqual. Primera història del monestir de Vallbona.* Barcelona: Fundació Noguera, 2002. (Textos i Documents; 37). 253 p.

SERNA i COBA, Èrika; SERRA i PERALS, Joan. "Fons documentals relacionats amb l'ensenyament dipositats a l'Arxiu Comarcal de Figueres". A: *La renovació pedagògica. Comunicacions de les XVI Jornades d'Història de l'Educació dels Països Catalans.* Figueres: CCG Edicions, 2003, p. 441-452.

SILVESTRE DIAGO, Raül. "El Juzgado de Cullera. Estudio e inventario de su fondo". A: *IV Jornades d'Estudis de Cullera. Cullera, 26, 27 i 28 de novembre de 1999.* Benicull de Xúquer: 7 i mig editorial de poesia, 2003, (Collita; 26), p. 169-249.

TORNER I PLANELL, Jordi. "Quatre mots sobre els documents catalans a Salamanca". A: *El Ganyol. Revista sociocultural de St. Fruitós de Bages.* N. 13 (Sant Fruitós de Bages, 2004), p. 2.

ARXIU NACIONAL DE CATALUNYA

Ingressos (novembre-desembre 2003)

Àrea dels fons de l'Administració:

Fons de la Generalitat de Catalunya: Departament d'Indústria i Energia, expedients d'instal·lacions receptores de baixa tensió (1981-1987), 35, 4 metres lineals.

Fons d'Institucions, Junta Electoral Provincial de Barcelona, sobres de les meses electorals de les eleccions al Parlament de Catalunya del 16 de novembre de 2003, 75,6 metres lineals. *Col·leccions:* col·lecció de propaganda electoral i cartells de partits polítics de les eleccions municipals del 25 de maig de 2003, 0,2 metres lineals.

Fons Judicials: Jutjat Togat Militar Territorial núm. 13 de València, còpia digital dels originals conservats al Jutjat Togat Militar núm. 13 de València, del procediment sumaríssim ordinari número 1156-V-41 contra Joan Peiró Belis (1941-1999), 2 CD-R.

Àrea dels fons històrics:

Fons d'associacions i fundacions: Federació d'Entitats Catalanes a l'Estranger, actes, escrits i correspondència (1967-1989), 0,2 metres lineals; Associació Cultural La Brúixola, documentació constitutiva, d'activitats, comptable, publicacions periòdiques i imatges (1990-2003), 0,4 metres lineals.

Fons personals: Francesc Batlle i Rovirosa, 16 plaques de vidre i 1 participació de casament (anys 30 del segle XX);

Arxiu de complement: col·lecció de pergamins, 1 CD amb la reproducció d'un instrument de compra-venda d'un alou del terme del castell d'Olèrdola (1055); Comitè de Veterans de la URSS (AGE), 1 CD amb la reproducció de 47 positius en blanc i negre d'Herois de la Unió Soviètica que van participar a la Guerra Civil Espanyola (1930-1950); Sociedad de Beneficencia de Naturales de Cataluña (L'Havana, Cuba), 4 CDs amb la reproducció de 266 documents dels lligalls 39-42 de la sèrie de correspondència (1914-1973); Família Vila, 4

CDs amb la reproducció de 38 unitats documentals (1666-1922).

Àrea dels fons d'imatge, gràfics i audiovisuals:

Lluís Companys i Jover, 507 negatius b/n, 714 positius b/n, 6 positius color, 4 diapositives i 1 postal procedents de la maleta de Companys adquirida en subhasta pública a França. El conjunt d'imatges permet diferenciar clarament un apartat dedicat a actes públics i seguiment polític i un altre de marcat caire personal, especialment de la seva vídua Carme Ballester.

Ingressos (gener-febrer 2004)

Àrea dels fons de l'Administració:

Fons de la Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, imatges de l'arxiu de gestió de l'ANC (1981-2004).

Arxiu de complement: Congrés dels Diputats, còpia digital facilitada per l'Arxiu del Congrés dels Diputats de l'expedient i dels debats publicats al Diari de Sessions del Congrés dels Diputats sobre l'Estatut d'Autonomia de Catalunya de 1932 (1932), 2 CD-R; Departament de l'Erau [Hérault], còpia en paper facilitada per l'Arxiu Departamental de l'Erau de 4 llistes nominals de republicans internats als camps de Ceilhès i d'Agde (1939-1940).

Àrea dels fons històrics:

Fons d'associacions i fundacions: Fundació Comunicació Gràfica, catàlegs, monografies i publicacions periòdiques (1990-2003), 1 metre lineal.

Fons personals: Ramon Noguer i Comet, 3 llibretes manuscrites del text *Al llarg d'una vida* (1943-1950); Vicenç Bernades, mecanoscrit amb correccions manuscrites de *Quatre pinzellades dels meus records, de la meva vida, de la meva terra, de res ...* (1981-1990); Josep Mainar i Pons, mecanoscrit *Materials per a una vida* (1991).

Àrea dels fons d'imatges, gràfics i audiovisuals:

Fons d'associacions i fundacions: Associació Cultural La Brúixola, 168 fotografies color, 16 adhesius, 2 postals, 1 casset àudio, 1 vídeo vhs i 1 banderola sobre les activitats d'aquesta associació que treballa per la reconstrucció nacional catalana des d'un vessant cívic-cultural.

Fons comercials i d'empreses: grup d'empreses Rabinad, S.A., 501 fotografies color, 288 negatius color, 6 litografies numerades, 37 plànols, 2 dibuixos, 1 diploma, 2 cartells, 19 vídeos vhs, 12 cassettes àudio, 1 bobina s. 8, fotolits i anagrames sobre les seves activitats en la fabricació de rodaments, especialment publicitat i activitat social en commemoracions i aniversaris.

Fons patrimonials i familiars: família Maynés, 9 dibuixos, 1 goig, 11 plànols, 2 cartells, 1 diploma, 18 fotografies b/n, 8 litografies i 13 fotografats.

Fons personals: Jordi Santolaria, 605 cartells; Antoni de Senillosa: 9 cartells, 1 dibuix, 198 fotografies b/n, 116 fotografies color, 2 fulls de contactes, 2 diapositives, 1 cassette audio; Francesc Batlle i Roviroa, 16 plaques de vidre.

Nous instruments de descripció (novembre-desembre 2003)

Àrea dels fons de l'Administració:

Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona (Presó Model), catàleg dels expedients corresponents a la presó de partit de Terrassa (1960-1967), 504 registres; Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (1979-1999), catàleg en base de dades, 5.407 registres; migració a l'aplicació informàtica GANC de dos instruments de descripció corresponents als fons Generalitat de Catalunya (Segona República) i Generalitat de Catalunya (Exili), amb un total de 582 registres.

Àrea dels fons històrics:

Primer tractament dels fons Guies Sant Jordi de Catalunya, Família Giralt de Sant Pere de Ribes, Club Excursionista de Gràcia, Joaquín Soler Serrano i Associació Cultural La Brúixola. Tractament definitiu dels fons Família Vila de Tagamanent (1666-1922) i Família Refart-Castany de Vallfogona del Ripollès (s. XIV-XIX).

Nous instruments de descripció (gener-febrer 2004)

Àrea dels fons de l'Administració:

Catàleg dels refugiats catalans que el 16 de maig de 1939 es trobaven internats en els camps d'Argelers, el Barcarès i Sant Cebrià del Rosselló, 16.018 registres; Delegació Provincial a Barcelona del Patronat de Nra. Sra. de la Mercè, inventari de les fitxes de llibertat condicional (1939-1976), 147 registres; catàleg parcial dels expedients nominals d'interns de les lletres AA-AK del Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona

(Presó Model) (1939-1960), 1.093 registres. *Descripció de fons complementàries:* Arxiu de Procediments Judicials del Tribunal Militar Territorial Tercer (sumaríssims), finalització de la primera fase de catalogació d'encausats durant el franquisme, 3.783 registres.

Àrea dels fons històrics: primer tractament dels fons Antoni de Senillosa i Fundació Comunicació Gràfica; tractament definitiu del fons Família Anglès i Sallès. *Arxiu de complement:* regest de 150 pergamins del fons Llinatge Desvalls, Marquesos d'Alfarràs.

Crònica d'activitats

Exposicions: *125 Aniversari de la Connexió Ferroviària Franco-Espanyola pels Pirineus Orientals*, des de l'11 d'octubre del 2003 al 28 de febrer del 2004 a la seu de ANC a Sant Cugat del Vallès.

Conferències: Cicle *Noblesa i Societat: Actituds de la noblesa catalana davant les guerres civils i els conflictes polítics (segles XV – XIX)*. El 4 de novembre: *La noblesa catalana i el Compromís de Casp*, per Sebastià Riera; el 2 de desembre: *El braç militar de Catalunya en la guerra civil catalana del segle XV*, per Jaume Sobrequès; el 3 de febrer: *La participació de la noblesa en la Guerra dels Segadors*, per Eva Serra. Organitzat per l'ANC i l'Institut d'Estudis Nobiliaris Catalans.

Cursos: cursos de *Genealogia, Heràldica i Sigil·lografia dels Països Catalans; Paleografia i diplomàtica; Diplomàtica i llatí documental; i Vexil·logia*, durant el mes de febrer de 2004 a la seu de l'ANC, organitzats per la Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia, Vexil·logia i Nobiliària.

Acte de presentació a El Tarròs (Urgell), el dia 10 de novembre del 2003, de la nova documentació del fons Lluís Companys i Jover procedent de la maleta contenint documents de Companys adquirida pel Departament de Cultura, en subhasta pública celebrada a Rennes (França) el 3 de juny de 2003.

ESCOLA SUPERIOR D'ARXIVÍSTICA I GESTIÓ DE DOCUMENTS

Graduat Superior en Arxivística i Gestió de Documents. Curs 2004/2005

L'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents, creada el 2002 per la Fundació Universitat Autònoma de Barcelona i amb el suport de l'Associació d'Arxivers de Catalunya, és un centre de formació, recerca i consultoria pensat per als estudiants que volen adquirir coneixements en arxivística i gestió de documents, per als professionals del sector que precisen d'una formació continuada per tal de fer front a la constant evolució del món de la informació i també per a les empreses i organitzacions que requereixen d'una major eficiència en la gestió de la informació corporativa.

L'Escola imparteix des del curs 2002-2003 el títol de Graduat Superior en Arxivística i Gestió de Documents. Aquest és un títol propi d'una durada de dos anys (titulació de segon cicle) i que és pioner a l'Estat Espanyol. Actualment és oberta la preinscripció de la seva segona convocatòria (juny-setembre 2004). La matrícula es farà efectiva els mesos de juliol i setembre de 2004 i l'inici del curs serà el mes de setembre de 2004.

Per a obtenir més informació: Universitat Autònoma de Barcelona, Edifici Blanc-Campus de la UAB, 08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès), correu electrònic: esaged@uab.es, tel. 93 581 73 99, fax: 93 581 74 95, web: www.escolaarxivistica.com.

El Departament de Cultura, des de la Subdirecció General d'Arxius, vol potenciar d'una manera inequívoca el seu reconeixement, el seu suport i la seva col.laboració amb l'ESAGED, entenent que la tasca de formació que porta a terme és una contribució decisiva per al present i el futur dels arxius i del patrimoni documental de Catalunya.

Postgrau de Gestió dels Documents Electrònics 2004-2005

Aquest postgrau començarà el novembre de 2004 i finalitzarà l'abril de 2005. Les dates de preinscripció són del 15 de setembre al 15 d'octubre i, les de matrícula, el 18 i 19 d'octubre de 2004 a l'esmentada seu de l'ESAGED. L'horari lectiu serà de 18 a 21 h.

Es desenvoluparà un programa presencial amb un percentatge alt de classes pràctiques. Consta dels cinc mòduls següents:

- I. Polítiques i normes (3 crèdits),
- II. Seguretat i accés als documents electrònics (4,5 crèdits),
- III. Gestió i descripció dels documents electrònics (5 crèdits),
- IV. Migració i conservació dels documents electrònics (3 crèdits)
- V. Estratègies d'implantació (2,5 crèdits).

Serà impartit Edifici UAB-Casa Convalescència, carrer de Sant Antoni Maria Claret, 171, 08041 Barcelona.
Coordinació: Ramon Alberch, Antoni Borfo i Remei Perpinyà.

